

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN,
VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- voorontwerp van decreet betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het havendecreet voor het havengebied van Gent

- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1 SITUERING

Op de Vlaams - Nederlandse top van 7 november 2016 te Gent ondertekenden de CEO's van de haven van Gent (HBG) en van Zeeland Seaports (ZSP), in aanwezigheid van de ministers-presidenten Rutte en Bourgeois en minister Schultz van Haegen en minister Weyts, een intentieverklaring gericht op de verkenning van een fusie tussen beide havens.

Deze fusie is gebaseerd op sterke argumenten. Onderzoek van o.a. McKinsey toont aanzienlijke voordelen voor beide regio's, ook op sociaal-economisch vlak: vergroting van de toegevoegde waarde voor de regio en werkgelegenheid in de regio. De studie toont ook dat een fusie aantoonbaar leidt tot een optimalisatie van investeringen, meer efficiëntie en extra inkomsten. Een fusie biedt potentiële financiële voordelen met een waarde van 65-90 miljoen euro tot 2025 en potentieel additioneel 150-210 miljoen euro in periode daarna. Bijkomende positieve effecten zijn een grotere naamsbekendheid, grotere innovatiekracht en een betere bediening van bestaande en toekomstige klanten. Dit onderzoek toont eveneens aan dat de voordelen van de fusie niet ten koste gaan van andere Vlaamse havens.

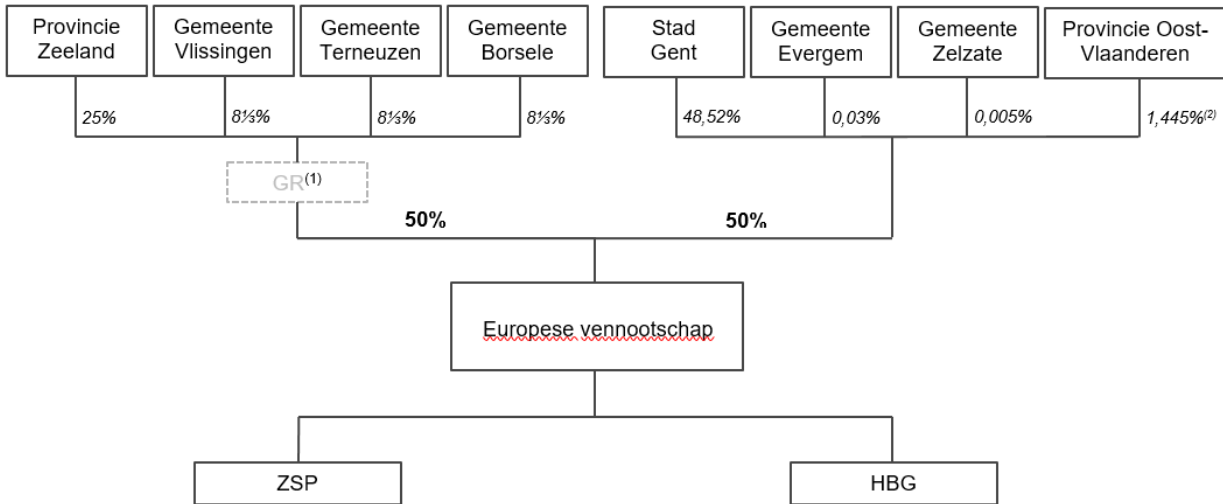
Het fusieverkenningproces van de afgelopen zeven maanden bevestigt deze bevindingen van McKinsey. Uit gedegen aanvullende verkenningen op juridisch, financieel en fiscaal vlak blijkt dat een fusie op gelijkwaardige basis mogelijk is. De fusie leidt tot een krachtige speler met een grotere gezamenlijke commerciële potentie dan beide havenbedrijven op dit moment individueel bezitten. Door het verschijnen op de top 10 van Europese havens zal het nieuwe havenbedrijf bij meer potentiële klanten op de kaart komen.

Op 9 juni 2017 werd de fusieverkenning, met de ondertekening van het fusieprotocol, tot een goed einde gebracht. Dit fusieprotocol werd vervolgens verder uitgewerkt in een fusieovereenkomst die momenteel ter goedkeuring voorligt bij de aandeelhouders van ZSP en

HBG (provincie Zeeland, Gemeente Vlissingen, Gemeente Terneuzen, Gemeente Borsele, Stad Gent, Gemeente Evergem, Gemeente Zelzate en provincie Oost-Vlaanderen).

1.2 DE FUSIE

De fusie, op gelijkwaardige basis, zal volgens onderstaand structuurmodel verlopen:

⁽¹⁾ De aandelen van ZSP worden aangehouden via een Gemeenschappelijke Regeling

⁽²⁾ De toetreding van de Provincie Oost-Vlaanderen als aandeelhouder van HBG zal plaatsvinden op 4 juli 2017

In dit structuurmodel wordt een Europese vennootschap opgericht door ZSP en HBG. In een tweede fase zullen de aandelen van deze Europese vennootschap worden overgedragen aan de aandeelhouders van ZSP en HBG die vervolgens de aandelen van HBG en ZSP in de Europese vennootschap inbrengen. De Europese vennootschap zal een privaatrechtelijke rechtsvorm hebben. In deze op te richten Europese vennootschap worden de strategische en commerciële aspecten van de gefusioneerde haven beslist. De aandeelhouders benoemen leden van een toezichtsorgaan (te vergelijken met een raad van bestuur) dat paritair samengesteld zal zijn. Het toezichtsorgaan stelt een directie van de gefusioneerde haven aan. De directie leidt en vertegenwoordigt de gefusioneerde haven. De directie zal in de eerste periode paritair samengesteld zijn. HBG en ZSP worden 'dochters' van de Europese vennootschap. De huidige raad van bestuur van HBG wordt afgeslankt en via een 'personele unie' in de directie is er eenheid van bestuur met de Europese vennootschap.

De havencommissaris zal kunnen deelnemen aan de vergaderingen van het toezichtsorgaan van de Europese vennootschap en zal zijn bevoegdheden verder blijven uitoefenen ten aanzien van de havenbestuurlijke bevoegdheden, zowel in de holding - voor zover dit beslissingen betreffen die het HBG en haar grondgebied affecteren - als in de dochteronderneming HBG waar zijn rol blijft gehandhaafd. Zo wordt de uitoefening van de aan de havencommissaris decretaal toegekende bevoegdheden gegarandeerd in zowel de holding als de dochteronderneming.

HBG blijft behouden voor de behandeling van de praktische en operationele aspecten van de gefusioneerde haven zoals de uitoefening van de havenkapiteindiensten. Het HBG kan de uitoefening van bepaalde havenbestuurlijke bevoegdheden ook overdragen aan de Europese vennootschap.

1.3 WEERSLAG OP DE VLAAMSE REGELGEVING

De fusie tussen HBG en ZSP heeft een impact op het decreet van 2 maart 1999 houdende het

beleid en het beheer van de zeehavens (Havendecreet) en meer bepaald op volgende aspecten van het Havendecreet:

- Er dient een decretale machtiging te worden verleend aan de gemeenten op wiens grondgebied het Gentse havengebied zich uitstrekt en aan de provincie Oost-Vlaanderen (de huidige aandeelhouders van het HBG) om deel te nemen in de nieuwe Europese moedervenootschap.
- De mogelijkheid moet worden gecreëerd voor het HBG om havenbestuurlijke bevoegdheden te laten uitoefenen door de Europese vennootschap. Die overdracht zal wel onderworpen worden aan de voorwaarde dat het toezicht via de Havencommissaris op de uitoefening van die bevoegdheden gevrijwaard blijft.
- Formeel is de Europese vennootschap geen publiekrechtelijk rechtspersoon maar een privaatrechtelijke rechtspersoon die wel volledig gecontroleerd zal worden door publiekrechtelijke rechtspersonen. Er moet verduidelijkt worden dat zulke privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige publiekrechtelijke aandeelhouders ook aandeelhouder kan worden van het HBG (nu kunnen enkel personen die formeel publiekrechtelijk rechtspersoon zijn dit). Een deelname van personen die geheel of deels gecontroleerd worden door private partijen blijft echter uitgesloten.
- De organisatorische structuur van HBG wordt vereenvoudigd, door het afschaffen van het directiecomité. De raad van bestuur van het HBG wordt ook afgeslankt en zal bestaan uit de directie van de Europese vennootschap. De controle op die raad van bestuur van het HBG zal uitgeoefend worden door het toezichtsorgaan en de aandeelhouders van de Europese moedervenootschap.

Via een specifiek omvormingsdecreet (het voorliggende voorontwerp van decreet betreffende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het havendecreet voor het havengebied van Gent) wordt voorgesteld de nodige wijzigingen aan het havendecreet aan te brengen.

Voor een artikelsgewijze bespreking van het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de memorie van toelichting van het voorontwerp van decreet.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel heeft geen rechtstreekse weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 5/10/2017. De Inspectie van Financiën adviseert dat het voorontwerp van decreet de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet (bijkomend) beïnvloedt.

De financierings- en subsidieregeling m.b.t. haveninfrastructuur opgenomen in de artikelen 29 t.e.m. 35 van het havendecreet van 2 maart 1999 en de subsidieregeling m.b.t. de havenkapiteinsdienst opgenomen in artikel 32 van het scheepvaartbegeleidingsdecreet van 16 juni 2006 zijn beperkt tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest. De fusie en de mogelijkheid om havenbestuurlijke bevoegdheden over te dragen aan de holding kunnen niet tot gevolg hebben dat haveninfrastructuur en de havenkapiteinsdienst op Nederlands grondgebied direct of indirect gesubsidieerd kunnen worden door het Vlaamse Gewest.

Met toepassing van artikel 6 § 5 van het BVR van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Naar analogie van het decreet houdende de omvorming van het havenbedrijf Gent tot een naamloze vennootschap van publiek recht van 11 oktober 2013 is er een beperkte weerslag op de lokale besturen.

Gezien lokale besturen aandeelhouders zijn van HBG kent de fusie HBG – ZSP een impact op de lokale besturen. In het voorontwerp van decreet wordt een decretale machtiging verleend aan de gemeenten op wiens grondgebied het Gentse havengebied zich uitstrekt en aan de provincie Oost-Vlaanderen (de huidige aandeelhouders van het HBG) om deel te nemen in de nieuwe Europese moedervenootschap.

Personeel: er is geen bijkomende inzet van het in dienst zijnde personeel vereist;

Werkingsuitgaven: er is geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;

Investerings en schulden: er zijn geen investeringen gekoppeld aan de uitvoering van het voorstel van beslissing;

Ontvangsten: er zijn geen bijkomende financiële middelen die aan de lokale besturen ter beschikking gesteld worden ter uitvoering van het voorstel van beslissing;

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De weerslag van het voorontwerp van decreet op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten is nihil.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/295 van 12 september 2017.

Het voorontwerp vereist geen Reguleringsimpactanalyse (RIA). Het betreft immers autoregulering van de Vlaamse overheid waarbij louter noodzakelijke wijzigingen in de regelgeving worden doorgevoerd om de fusie HBG-ZSP mogelijk te maken.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende het beheer en de exploitatie van het havengebied van Gent en tot specifieke afwijkingen van het havendecreet voor het havengebied van Gent
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer te machtigen om over het onder punt 1° vermelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de SERV en de MORA en om, voor zover de SERV en de MORA geen fundamentele opmerkingen formuleren, over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen bij

de Raad van State, binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet
- Memorie van Toelichting
- Advies van de Inspectie van Financiën dd. 5 oktober 2017